

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Marian Kocon

w sprawie z wniosku A. M., K. M., M. G. i B. G.
przy uczestnictwie „P.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i Miejskiego
Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w L. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w L.
o ustanowienie służebności przesyłu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 czerwca 2018 r.,
dwóch zażaleń uczestników postępowania - „P.” Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w W. i Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji
w L. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.
na postanowienie Sądu Okręgowego w L.
z dnia 30 sierpnia 2017 r., sygn. akt II Ca (...),

**oddala oba zażalenia, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w L. oddalił
wniosek A. i K. małżonków M. oraz wniosek K. G. i B. G. o ustanowienie na

nieruchomościach wnioskodawców, bliżej opisanych służebności przesyłu na rzecz uczestników postępowania: „P.” sp. z o.o. w W. oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w L., związanych z przebiegającymi przez nieruchomości wnioskodawców urządzeniami przesyłowymi - gazociągiem i wodociągiem. Na podstawie poczynionych ustaleń faktycznych, Sąd uznał bowiem, że doszło do nabycia tych służebności w drodze zasiedzenia w dobrej wierze przez poprzednika prawnego uczestnika „P.” sp. z o.o. - w dniu 1 lutego 1989 r. oraz przez „M.” sp. z o.o. - w dniu 18 listopada 2012 r.

Po rozpoznaniu apelacji wnioskodawców, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że w związku z posiadaniem przez uczestników nieruchomości wnioskodawców w zakresie niezbędnym do korzystania z urządzeń przesyłowych w złej, nie zaś, jak to przyjął Sąd Rejonowy- w dobrej wierze, nie upłynęły jeszcze okresy prowadzące do zasiedzenia służebności, stąd oddalając wnioski właścicieli nieruchomości o ustanowienie służebności, Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. W konsekwencji Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W złożonych odrębnie zażaleniach na to orzeczenie, uczestnicy zarzucili naruszenie art. 386 § 1, 4 i 6 k.p.c. i wniesli o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznając unormowany art. 394¹ § 1¹ k.p.c. środek odwoławczy Sąd Najwyższy bada, czy istniały wskazane przez Sąd drugiej instancji, unormowane w art. 386 § 4 k.p.c., przyczyny uzasadniające wydanie orzeczenia kasatoryjnego. Oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się przy tym na podstawie analizy żądań pozwu (wniosku) i norm prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie zaś na podstawie ewentualnych wad postępowania lub błędów w związku z subsumpcją ustalonych faktów pod normę materialnoprawną. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi w szczególności wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było

przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony przeciwnej, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2015 r., V CSK 122/15, niepubl., z dnia 17 stycznia 2013 r., III CSK 74/12, niepubl., oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2015 r., I CZ 68/15, niepubl.). Tego rodzaju sytuacja ma miejsce w rozpoznawanej sprawie, skoro w wyniku uwzględnienia prawoniweczącego zarzutu zasiedzenia służebności zgłoszonego przez uczestników postępowania, Sąd Rejonowy zaniechał przeprowadzenia czynności mających na celu merytoryczne rozpoznanie wniosku o ustanowienie służebności przesyłu. Wbrew wywodom żalących istniała więc podstawa do uchylenia zaskarżonego apelacją postanowienia Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.).

jw